



Liikenne- ja viestintäministeriö  
kirjaamo@lvm.fi

Viite: Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö, LVM/701/03/2018, 27.6.2018

## **Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto pitää turvallisuusviranomaisten siirtymistä laajakaistaiseen viranomaisviestintään välttämättömänä ja tarpeisiin nähden jo myöhään toteutettavana kehittämistoimenpiteenä. Sekä toimialojen sisäisen että viranomaisten välisen tilannekuvan muodostaminen, ylläpito ja jakaminen tehostuvat merkittävästi laajakaistan tuomien mahdollisuuksien myötä. Tilannekuvan ylläpitämiseksi tulee operaattorin veloituksetta tuottaa jatkuvaa reaaliaikaista tilannekuvaa loppukäyttäjille verkko-omivuudesta ja häiriöistä.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston pitää valitettavana, että viranomaisten käytössä ollut langallinen 2V-verkko, jonka avulla turvattiin viranomaisten välinen kriittinen viestiliikenne (kuparilankayhteyksin) annettiin purkaa. Operaattoreille purkamisen ehtona osoitettu vaatimus siitä, että operaattorit huolehtivat vastaavasta turvallisuus- ja toimintavarmuustasosta uusilla järjestelmillä ei ole täyttynyt nykyisten mobiili-/laajakaistaratkaisujen puitteissa. Varautumisen näkökulmasta ratkaisu ei ollut oikea ja jatkossa vastaavat riskit tulisi paremmin ennakoida.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston näkemyksen mukaan on myönteistä, että kyseessä oleva keskeinen palvelu lähestyy yhden luukun periaatetta, jolloin palvelu tulee samalta toimittajalta kuin muukin ICT-palvelu. Palvelun tulisi varautumisen näkökulmasta olla korkean varautumisen palvelu, ja siihen tulisi sisältyä tuottaa turvallisuusverkkolain mukaisille käyttäjille korkean varautumisen periaatteita noudattaen päätelaitteet, liittymät ja tukipalvelut. Tämä selkeyttäisi laitteiden ja liittymien hankintaa. Laitteiden ja lisävarusteiden/tarvikkeiden osalta tulee kansallisesti turvata riittävä kriisivalmius. Aiemmin esimerkiksi laitteiden akkujen saannissa on ollut ajoittaisia ongelmia. Oleellista on, että asiakasryhmät (pelastustoimi) ja asiakkaat (pelastuslaitokset, pelastusosasto, pelastusopisto) pystyvät vaikuttamaan ja tekemään itse myös näihin palveluihin liittyviä toimenpiteitä, vaikkakin palvelujen tuottamisesta vastuu on Erillisverkoilla / TUVE-yksiköllä. Osa varautumisesta nykykäytänteen mukaisesti on, että asiakkaalla on kykyä itse huolehtia ja tehdä kriittisen infraan liittyviä ylläpitotoimia.

Viranomaisten asettama vaatimus, että uudessa palvelussa tulee olla nykyistä VIRVE-peittoa vastaava maantieteellinen ja sisätilapeitto on oikeutettu. Verkkoneutraliteetin rikkominen viranomaistoimien osalta on perusteltu lähtökohta. Verkkovierailu tulee mahdollistaa myös niissä tilanteissa, kun kilpailevan operaattorin verkko tuottaa parempaa palvelua. Viranomaisen päätelaitteen tulee olla mahdollista siirtyä kilpailevan operaattorin verkkoon sen tarjotessa paremman kuuluvuuden. On huomioitava, että yhdelläkään operaattorilla ei ole Suomessa täysin kattavaa verkkoa. Sen sijaan on maantieteellisiä alueita, joilla kilpailevan operaattorin kuuluvuus on merkittävästi parempi. Alueellisten laajakaistaverkkojen maantieteelliseen kattavuuteen niin langattoman kuin kiinteän laajakaistaverkonkin osalta tulee kiinnittää huomiota.



Kysymys on siitä, kuinka viranomaisviestintä voidaan varmistaa kaupallisissa verkoissa kaikissa olosuhteissa ja erityisesti niillä alueilla, joissa kapasiteetit ovat operaattoreilla vähäisiä ja toiminta taloudellisesti kannattamatonta. Riittävän kapasiteetin ja saatavuuden vaatimusten täytyminen myös kaupunkialueiden ulkopuolella on turvattava. Tukiasemien sähkönsyöttö ja peittoalueet tulee varmistaa nykyistä paremmin. Matkapuhelinpalvelujen ja viranomaispalvelujen varmuus ei tällä hetkellä esimerkiksi Ylä-Lapin alueella ole tyydyttävällä tasolla. Harvaanasutuilla alueilla tulee muun muassa etäjohtamisen vuoksi kapasiteetin tarve tietoliikenteelle kasvamaan merkittävästi. Lisäksi on huomioitava, että harvaanasutuilla alueilla esiintyy jatkossa ilmastonmuutoksen vuoksi aiempaa suurempia maastopaloja, joissa sammutustehtäviin liittyvät viestintämäärät ovat hyvin suuria.

## PELASTUSLAITOSTEN KUMPPANUUSVERKOSTO

Jaakko Pukkinen  
Pelastusjohtajien puheenjohtaja  
pelastusjohtaja

Vesa-Pekka Tervo  
Pelastustoimen kehittämisspäällikkö